

Vellah Colcher is geboren op 31 juli 1931 op rubberplantage Sennah Estate, Sumatra, NOI. Ze was de dochter van ir. Moische Colcher en Pauline Knorpel. Ze had een oudere zus Simone (Sima) (Brussel, 24 maart 1929) en een jongere zus Arriët (Arienne) (27 november 1932). Haar vader kwam uit Moldavië en haar moeder uit Polen. De ouders hadden de Belgische nationaliteit. Het gezin was Joods. Haar vader had gestudeerd aan de universiteit van Leuven om landbouwkundig ingenieur te worden. In 1940 woonden ze op in Negri Lama op Sumatra. Haar vader was planter en beheerde rubberplantage Sennah Estate.



Simone, Vellah en Arriët waren leerling van de Planters School Vereeniging in Brastagi. De leiding was streng en de meisjes hadden het op de school niet naar hun zin.

*Vellah werd in Kamp Brastagi op 20 oktober 1942 kabouter bij kabouterkring 1. Op 27 juli 1943 ging ze over naar de padvindsters. Daar wordt ze op 24 januari 1944 geïnstalleerd. Simone werd op 18 september 1942 geïnstalleerd als padvindster bij de mimosa patrouille van de SKOTH groep.*

Direct na de Japanse bezetting waren hun ouders nog op de plantage. Een groep Indische jongeren viel de plantage aan en staken hun vader neer. Hij zou na enkele dagen in het ziekenhuis overlijden op 18 maart 1942. Hun moeder kon niet veilig op de plantage blijven en ging naar haar dochters in Brastagi.

Vellah werd met haar moeder en zusjes geïnterneerd in kamp Brastagi. Simone zat met haar zus Vellah in afdeling 2, het vogelhuis, van het hoofdgebouw van Kamp Brastagi. Arriët zat hier in afdeling 4 en haar moeder in de rode zaal van de lagere school. Brastagi was een gemengd Japans interneringskamp op Noord-Sumatra, 60 km ten zuiden van Medan aan het Toba-meer. Het kamp was ondergebracht in het gebouwencomplex van de Planters School Vereeniging Brastagi, de bungalow van Harrison & Crosfield en Huize Tameling. De vrouwen en kinderen die op de hoogvlakte rondom Brastagi en Kaban Djahe verbleven en enkele oudere mannen werden geïnterneerd in de kostschool waar normaal accommodatie was voor 200 kinderen. De kampleiding was Nederlands. Op 16 april 1942 opende het kamp en waren er 939 mannen, vrouwen en kinderen gevangen. Na de eerste chaotische weken vond iedereen een plekje. Vrouwen en meisjes sliepen bij elkaar in de voormalige klaslokalen en kinderslaapzalen, jongens ouder dan 8 jaar sliepen apart. Het kamp bestond uit een groot hoofdgebouw, rondom een binnentuin gebouwd, met aan de ene kant de lagere school met een zeer ruim gymnastieklokaal en het kleinere HBS gebouw. Aan de andere kant van het hoofdgebouw stond het nieuwe meisjeshuis, ziekenhuis en het z.g. straatje, waar een aantal gebouwde huisjes voor de onderwijzers waren, een voetbalveld en een klein park, het Vondelpark.

Ariette, 9 jaar oud toen de oorlog begon, noemde de kamptijd 'een heerlijke tijd', verlost als ze zich voelde van de strenge discipline van de school. Terwijl Sima, als oudste, de lessen miste en de onderdrukking door de jappen veel bewuster beleefde. Vellah herinnerde zich de danslessen van mevrouw McNamara, een kampbewoonster. En dat die op zeker moment ook weer verboden werden omdat er niet genoeg te eten was en dansen te inspannend werd geacht.

Voor de oorlog was er al een Scoutinggroep in Brastagi. Na de Japanse bezetting stopten de Scoutingactiviteiten. In het geheim vormde Akela van Braningen met een aantal jongens de Pioniersgroep met de patrouilles Arenden en Panters. Om de jongens en meiden in het kamp wat om handen te geven lukte het Akela van Braningen van de Nederlandse kampleiding toestemming te krijgen 'officieel' met Scoutingactiviteiten te starten. Scouting werd in principe door de Japanners verboden, maar soms wel oogluikend toegestaan. Gedurende de oorlog waren ze soms strenger en soms meegaander. Op tien augustus 1942 werd de Afdeling Brastagi opgericht. Het afdelingsbestuur werd gevormd door Hopman Meijerink, Oehoe Oomen (Kabouters), Akela Hoek (welpen), Akstra Renardel de Lavalette (padvindsters) en Akela van Braningen als secretaresse. Voor de jongens waren er 2 welpenhordes en twee jongenstroepen: de Pioniers en de Rimboejagers. Voor de meisjes werd gestart met 2 kabouterkringen en twee meisjestroepen: Skoth (Steeds klaar om te helpen) en Opino (Opgericht in Oorlogstijd). Ze hadden khaki uniformen maar de patrouillelinten waren het enige Scouting kenmerk. Vellah werd in Kamp Brastagi op 20 oktober 1942 kabouter bij kabouterkring 1. Op 27 juli 1943 ging ze over naar de padvindsters. Daar wordt ze op 24 januari 1944 geïnstalleerd.

In september 1942 timmerden de jongens een hoek in de gymzaal om apart te kunnen zitten met de troepraad. "De Wigwam" werd het centrum van de afdeling Brastagi, met een deur die zelfs een goed slot had. Negen zware houtblokken om een echt brandend imitatie kampvuur verhoogden de gezelligheid. Het portret van Baden-Powell vond een plaatsje aan de muur op een blauwe jamboree-das. Op de 28<sup>e</sup> wordt De Wigwam ingewijd. In oktober werden van twee oude jurken vlaggen gemaakt voor de verschillende onderdelen.



In het boek Noord Sumatra in Oorlogstijd deel 1942 wordt in september 1942 gesproken over de pioniersgroep Tahepia. Simone was in Kamp Brastagi pionierster bij de pioniersgroep Tahepia. Ze werd geïnstalleerd op 18 september 1942. Op 17 februari 1943 ontvingen leidsters Theodora Put tijdens een ceremonie de naam Awanda (fakkeldrager) en Van Braningen kreeg de naam Hiawatha (de vuuronderhouder).

Op 22 december 1942 werden de geïnterneerden uit het Dokter Fonds ziekenhuis in Pematang Siantar overgebracht naar Brastagi. Er kwamen bijna 700 mensen bij. De scouts hielpen mee iedereen naar hun slaapverblijf te wijzen en spullen te dragen. Alle lessen op school en bijeenkomsten werden verboden en de lokalen werden gebruikt voor de huisvesting. Mede door de toestroom van de nieuwe bewoners bleek in januari 1943 Scouting zo populair dat er ondertussen 3 jongenstroepen, 4 welpenhordes, 3 meisjestroepen, 4 kabouterkringen en een pionierstersstam waren, samen ruim 450 leden.

Op 31 mei 1943 moesten de oudste jongens naar het mannenkamp Soengei Sengkol. Onder de groep zaten ook de oudere patrouilleleiders. Het kamp lag enige kilometers ten zuidwesten van Medan en was ondergebracht in het koelie-hospitaal van de Maatschappij Arendsburg. Intussen werd ook een nieuw afdelingsbestuur gevormd, omdat Hopman Meijerink door de Japanners zwaar mishandeld was. Naast Hiawatha Van Braningen als presidente en Awanda Put als secretaresse waren Akstra Renardel de Lavalette, Akela Hoek en Oehoe Overdijkink bestuurslid.

Eind '43 was de sfeer in het kamp erg bedrukt en dit raakte ook Scouting. Kinderen liepen weg en jongens die wel lid bleven werden gepest. De twee jongenstroepen werden hierdoor verboden door de afdelingsleiding. Op 17 februari 1944 gingen een groep jongens naar Balawan Estate en Soengei Sengkol. Begin '44 kwam er weer nieuwe energie in het kamp. Er werd een nieuwe pioniersgroep opgericht met de patrouilles panters, eekhoorns, vossen en bevers. Ria Eikens werd geïnstalleerd als padvindster in aanwezigheid van alle 25 leidsters. Ze werd kampleidster en kreeg het voor elkaar dat de Japanse commandant Scouting toestond. Toen er na verloop van tijd een Japanse official onverwacht op inspectie kwam, droeg Eikens een padvindsters uniform en maakte iedereen zich zorgen om de gevolgen. De Japanner gaf haar hartelijk een hand. Hij was ook scout en had de Jamboree in 1937 bezocht.

Half december 1944 moesten alle jongens die ouder dan 10 waren het kamp verlaten naar het mannenkamp Si Rengorengo. Het leven werd steeds zwaarder in Brastagi. Alleen de Opino groep ging door tot het eind, met 4 patrouilles. Medio juni 1945 sloot het kamp en werden 1347 vrouwen en kinderen naar kamp Aek Pamienke III gebracht. Ook daar was Ria Eikens kampleidster. Het kamp Aek Pamienke bestond uit drie afzonderlijke kampcomplexen midden tussen de rubberbossen aan de spoorlijn van Medan naar Rantau Prapat, tussen het station Aek Pamienke en het plaatsje Bandar Doerian. De kampen waren omheind met prikkeldraad. De mensen waren ondergebracht in barakken (sommigen spreken van koeliehuisjes) in open plaatsen in de jungle, gemaakt van stokken en planken met een atap-dakbedekking. In dit kamp werd hun moeder doodziek, ze kreeg malaria en het scheelde niet veel of ze had dat niet overleefd.

Na de overgave van de Japanners op 15 augustus was pas 25 augustus de dag dat de gevangenen echt vrij waren. Nora Prins en Ria Eikens stonden op een podium en Ria had in haar armen de driekleur. De padvindsters mochten deze hijsen.



Na de oorlog waren de zusjes niet alleen vaderloos, maar ook stateloos. Ze waren geen Hollanders, maar ook geen Belgen of Polen, en behoorden daarom tot de laatsten die 'gerepatrieerd' werden. Op 14 april 1946 mochten ze aan boord van de ms. Sommelsdijk van de HAL (Holland America Lijn), waarmee ze op 8 mei 1946 in Rotterdam aankwamen.

Enmaal in Nederland werden ze opgevangen in Huize Lydia op het Roelof Hartplein in Amsterdam. Mijn Vellah en Ariette gingen daar recht tegenover naar school. Later zijn ze op verschillende adressen in Amsterdam gehuisvest.

Vellah richtte zich op haar carrière in ballet en dans. Ze danste bij het Scapino Ballet gedurende het seizoen 1952/53 en vervolgen in het gezelschap van Sonia Gaskell onder de naam Ballet Recital II gedurende het seizoen 1953/54 en aansluitend bij Het Nederlands Ballet tot en met seizoen 1956/57.

Ze trouwde met musicus en dirigent Otto Klap (1925-2018) en kreeg twee kinderen. Haar jongere zuster Arianne trouwde eveneens en kreeg kinderen. Na de oorlog is ze een periode in Israël geweest, waarna ze terugkwam in Nederland om maatschappelijk werk te doen en om Joodse mensen met oorlogstrauma's bij te staan.

### **Meer informatie**

[Moische Colcher \(1905 - 1942\) - Genealogy \(geni.com\)](#)

[Symah Gitel Colcher \(1929 - 2017\) - Genealogy \(geni.com\)](#)

[Nieuw Israelietisch weekblad » 20 jan 1984 - Art. 75 | Delpher](#)

[Nieuw Israelietisch weekblad » 27 jun 1958 - Art. 84 | Delpher](#)

[Deli courant » 13 jan 1940 - Art. 117 | Delpher](#)

[Vellah en Arianne Colcher: geen wrok maar liefde en optimisme | Smolinski Foundation](#)

[Vellah Colcher vertelt | De Indische Verhalentafel \(de-indische-verhalentafel.online\)](#)

Foto: Ariette, Sima, Vellah

[Vellah Chaja Colcher - TheaterEncyclopedie](#)

[Moische Colcher | Oorlogsgravenstichting](#)

[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)

[Dokter Fonds Ziekenhuis Medan \(japaneburgerkampen.nl\)](#)

[BRASTAGI \(japaneburgerkampen.nl\)](#)

Brastagi kampbewoners 1942-1945

[Brastagi - Wikipedia](#)

[Soengei Sengkol Medan \(japaneburgerkampen.nl\)](#)

[Si Regnorengo Rantau Prapat \(japaneburgerkampen.nl\)](#)

[Aek Pamienke Rantau Prapat \(japaneburgerkampen.nl\)](#)

[Aek Pamienke - Wikipedia](#)

Logboek Opinotroep (via van Braningen)

Noord Sumatra in Oorlogstijd deel 1942 - uitgave van Stichting Noord Sumatra

Documentatie

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.